

Advies betreffende het ontwerpdocument “Protection of non-human species from ionising radiation” van de International Commission on Radiological Protection (ICRP).

HGR: 8011

Tijdens de vergadering van 27 juni 2003, waarvan de notulen – voor wat dit punt betreft - tijdens de zitting goedgekeurd werden en bekrachtigd ter zitting van 14 december 2003, heeft de Hoge Gezondheidsraad (afdeling 5) het volgende advies uitgebracht :

Tot nu toe waren de aanbevelingen en de wetgeving i.v.m. stralingsbescherming hoofdzakelijk gebaseerd op een antropocentrische benaderingswijze die gestoeld is op de mening dat *“door de mens te beschermen men de natuur ook beschermt”*.

Tegenwoordig neemt de bezorgdheid van het publiek, de politici en de wetenschappers voor milieubescherming en duurzame ontwikkeling toe. Het principe evolueert naar *“door het milieu te beschermen, beschermt men eveneens de mens”*. Het is in deze bredere context dat het rapport (rond het effect van straling op het milieu) van de ICRP kan worden gesitueerd.

Zelfs indien deze tegenstelling tussen antropocentrisme en ecocentrisme vaak eerder ontstaat uit een filosofische instelling dan uit een wetenschappelijk visie, valt het moeilijk te ontkennen dat, om te voorzien in de behoeftes van de mensheid op lange termijn, men voorzichtig en respectvol zal moeten omspringen met de natuurlijke rijkdommen op aarde en met de biodiversiteit van het genetisch patrimonium.

Rekening houdend met het feit dat

1. de radioactieve uitstoot van bepaalde installaties lokaal een impact kan hebben op bepaalde organismen die leven binnen bepaalde ecotopen;
2. wetenschappers objectieve antwoorden dienen te formuleren t.a.v. de bezorgdheid van het publiek, en dientengevolge van de politici, omtrent de effecten van radioactieve vervuiling op het milieu en zijn componenten,

luit het advies van de Hoge Gezondheidsraad inzake het voorstel van de ICRP (ref. 02/305/02 van 26/08/2002) “Protection of non-human species from ionising radiation” als volgt:

1. het is in de eerste plaats aangewezen om nauwkeurig te omschrijven wat men verstaat onder de term “milieubescherming”, teneinde objectieve criteria te kunnen bepalen om een risico-evaluatie te kunnen uitvoeren;
2. milieubescherming t.a.v. radiologische risico's moet gericht zijn op de bescherming van de biocenoses, en een ecologische benadering moet de structurele en de functionele aspecten, alsook de dynamiek van de populaties, integreren, die gebonden zijn aan elke verandering van één van hun componenten;
3. het is bijgevolg nuttig om de studie en kwantificering te stimuleren van de impact van de radioactieve uitstoot op de verschillende milieucomponenten (land, water en lucht) en het evenwicht dat ertussen bestaat;
4. het is belangrijk om een louter wetenschappelijke houding aan te nemen, gericht op de bepaling van radiologische risico's en de potentiële synergieën met conventionele vervuiling waaraan bepaalde ecosystemen zouden kunnen worden blootgesteld;

5. het is noodzakelijk om bio-indicatoren van de toestand van het milieu en zijn evolutie te bepalen;
6. de visie moet gebaseerd zijn op kennis ontwikkeld in de context van conventionele vervuiling m.b.t. de keuze van evaluatiemethodes en van buitengewoon gevoelige indicator-organismen (bio-indicatoren) en m.b.t. de problematiek inzake extrapolaties, teneinde radiologische kwaliteitscriteria te kunnen bepalen voor het milieu;
7. de mens, waarvoor een goed gedocumenteerde respons op de vervuiling beschikbaar is, blijft, als component van talrijke ecosystemen, een bevoorrechte indicator;
8. het is aangewezen om de onzekerheidsfactoren te kwantificeren die samenhangen met de extrapolatie van conclusies getrokken uit acute blootstellingen bij hoge dosis naar situaties van chronische blootstelling met een laag dosisdebiet;
9. het is wenselijk om een vergelijking te maken tussen de overlast veroorzaakt door radioactieve vervuiling en de hinder voortgebracht door conventionele vervuiling om, *in fine*, tot een schadelijkheids-equivalentiesysteem te komen dat het mogelijk maakt om de schadelijkheid van elke vorm van vervuiling te evalueren;

Het lijkt alsof het voorstel van de ICRP soms de omvang van de taak onderschat die een studie van de effecten van straling op het gebied van ecosystemen met zich meebrengt. Een correcte beoordeling van de verhouding tussen de kosten en het nut van het onderzoek is dan ook van belang.

Adres:

**Hoge Gezondheidsraad
Esplanade 1201
Oratoriënberg 20/3
1010 Brussel**

**Telefoon: 02 – 214 42 45/46
Fax: 02 – 214 43 13**

Email: Guy.Devleeschouwer@health.fgov.be
